

Вяра

Как да побеждаваме нехайството

Св. Никодим Светогорец

За да не изпаднеш в бедственото зло на нехайството, което ще пресече възхода ти към духовното усъвършенствуване и ще те предаде в ръцете на твоите врагове, **трябва да избягваш всякакво любопитство (разпитване какво става тук и там, скитане, празни разговори и зяпане), всякакво привързване към нещо земно и всякакво своеволно вършене само на онова, което ти се иска, но което е съвсем неподходящо за твоето състояние. Напротив, трябва всячески да се самопринуждаваш охотно и бързо да изпълняваш всяка заповед на твоите началници и духовни отци, ръководители към доброто, **като вършиш всяка работа** по желаните от тях време и начин.**

Не се бави да пристъпиш към работата, която ти предстои, защото първото ненужно забавяне ще те доведе до второ, по-дълго и така протакането няма да

има край. Поради това ще започнеш работата твърде късно и не ще успееш навреме или пък съвсем ще я изоставиш като прекалено тежка. А **вкусиш ли веднъж сладостта на безделието**, ще започнеш да го обичаш и да го желаеш повече от работата. Като удовлетворяваш това свое желание, малко по малко ще придобиеш навика нищо да не работиш, т.е. **ще придобиеш леност**, при която страстта на безделието ще те овладее дотам, че даже ще престанеш да съзнаваш до каква степен поведението ти е неподобаващо и престъпно. И едва когато ти омръзне самата твоя леност, отново ще можеш да се захванеш с цялото си усърдие за своите дела. Тогава със срам ще осъзнаеш колко нехаен си бил преди това и колко необходими работи си пропуснал заради празното и безполезно изпълняване на своя воля.

Нехайството започва едва забележимо, сетне прониква навсякъде и със своята отрова парализира не само волята, като насажда в нея отвращение към всякакъв труд, духовен подвиг и послушание, но заслепява и ума. Нехайството му пречи да види цялата неразумност и лъжливост на мислите, върху които се гради такова настроение на волята, и **не позволява на ума да посочи на съзнанието онези здрави разсъждения, които биха били силни да повдигнат разленилата се воля, та тя колкото е възможно по-скоро да изпълни необходимата работа, без да я отлага за друго време.** Защото не е достатъчно делата да се вършат бързо, но трябва всяко дело да се извършва и своевременно, с внимание и усърдие, за да бъде то, доколкото е възможно, съвършено. Чуй какво пише в Свещ. Писание: **"Проклет, който върши нехайно делото на Господа" (Йер. 48:10)!** А **ти се излагаш на опасността да попаднеш под такова проклятие** единствено защото те мързи да разсъдиш за достойнството и цената на предстоящата ти работа, та чрез

това да се въодушевиш да я изпълниш своевременно и **с такава решимост, която би прогонила навяваните от леността помисли, нападащи те, за да те отклонят от работата, като рисуват свързаните с нея трудности.**

Приеми дълбоко в мисълта си убеждението, че **едно обръщане на ума към Бога и едно смирено коленопреклонение в Негова слава и чест са несравнимо по-ценни от всички съкровища на света**; че всеки път, когато прогонваме нехайството и се принуждаваме старателно да извършим необходимата работа, ангелите на небето ни приготвят венец за славната победа. Напротив – **на нехайните Бог не само не дава венци, но постепенно взима от тях обратно и тези дарове, които по-рано им е дал за усърдното им предишно служение Нему, а накрая, ако те останат нехайни, ще ги лиши и от Своего царство**, както Той говори в притчата за поканените на вечеря, които не отишли поради леност: "Казвам ви: никой от поканените няма да вкуси от вечерята Ми" (Лука 14: 24). Такава е участва на нехайните. **На тези пък, които са старателни и се принуждават без себежалене да вършат всяко добро дело, Господ умножава Своите благодатни дарове още тук, на земята**, а в Небесното Си царство им приготвя вечноблажен живот, както е казал: "**Царството небесно бива насилвано, и насилници го грабят**" (Мат. 11:12).

Ако лукавият помисъл, опитвайки се да те хвърли в нехайство, започне да ти говори, че за да придобиеш добродетелта, която си обикнал и възжелал, неизбежно трябва да положиш огромен труд, и то в течение на много дни, че твоите врагове са силни и многобройни, а ти си сам и слаб, че трябва да извършиш много и при това големи дела, за да достигнеш целта – **ако, казвам, помисълът на нехайството започне да ти представя всичко това, не го слушай.**

Напротив, **представяй си, че макар и да ти предстоят дела, но те не са чак толкова много; че ще трябва да се нагърбиш с труд, но всъщност неголям, и то за кратко време**; че ще срещнеш и врагове, но не така многобройни, а само един, който макар и да е силен против самия теб, но благодарение на Божията помощ, винаги готова да те защити поради голямото ти упование на нея, ти си несравнимо по-силен от него. Ако постъпваш така, нехайството ще започне постепенно да отстъпва от тебе, а вместо него, под въздействието на добрите мисли и чувства, малко по малко ще те изпълни усърдна ревност към всичко необходимо и накрая тя ще завладее всичките сили на душата и тялото ти.

По същия начин постъпвай и по отношение на молитвата. Ако за извършване на някое последование на службата е необходим, да кажем, един час молитвен труд, а това ти се струва тежко за своята леност, тогава започни молитвата с мисълта, че тя ще продължи само някакви петнадесет минути. Така, без да забележиш, ще изкараш в молитва първата четвърт от часа. Тогава си кажи: "Ще постоя още четвърт час. Както виждаш, това не е много." Сетне стори същото за следващите трета и четвърта четвъртинки от часа. По този начин ще завършиш молитвения си труд, без да почувствуваш трудност и отегчение. Ако се случи по време на продължителна молитва да усетиш такова отегчение, което пречи на самата молитва, то остави за известно време молитвеното правило, а след малко пак го продължи и завърши недовършеното.

Така постъпвай и когато се трудиш над килийната си работа и над делата на твоето послушание. **Случва се, че работата ти изглежда толкова много, че започваш да се терзаеш и си готов да отпуснеш ръце. Тогава не мисли за многото дела, но като се насилиш, залови се веднага за първото от тях и го върши с цялото си усърдие, сякаш**

не ти предстои нищо друго, и така спокойно ще го завършиш. След това постъпи по същия начин и с останалите твои задължения и всичко ще извършиш спокойно, без смут и суетене.

По този начин постъпвай във всичко и знай, че ако не се вразумиш и не започнеш да се бориш така с чувството на трудност и претовареност, което ти внушава духовният враг, то накрая нехайството напълно ще те овладее. Така че не само когато те очаква някаква работа, но и когато тя още е съвсем далеч от тебе, ще се чувствуваш сякаш имаш цяла планина върху си. И ти ще се измъчваш подобно на робите, които се намират в безизходно робство. И дори по време на почивка не ще имаш спокойствие, и когато си без работа, ще се чувствуваш претоварен от дела.

Знай също, чедо мое, че **тази болест (леността и нехайството) със своята отрова постепенно и незабелязано поражда младите корени, от които след време биха поникнали добри навици. От нейната отрова загиват и онези добродетелни навици, които отдавна вече са вкоренени и са основа за всички порядки на добрия живот.** Както червеят малко по малко прояжда дървото, така и тази болест, ако продължава, незабелязано изяжда и изстребва самите нерви на духовния живот. **С нейна помощ дяволът умее да простира мрежи и примки на изкушения за всеки човек.** И с особено старание и лукава хитрост той върши това спрямо ревнителите на духовния живот, като знае, че мързеливият и нехайният лесно се поддава на похотта и пада, както е писано: "В похоти тъне всеки безделник" (*Прит. 13:4 — по слав. прев.*).

Бъди винаги внимателен, моли се и имай грижа за онова, което е добро, както подобава на мъжествения борец: "Ръцете на мъжествения са неуморни" (*Прит.*

13:4 - по слав. прев.). Не стой със скръстени ръце, като отлагаш ушиването на брачната дреха до мига, когато ще трябва в пълно празнично одеяние да излезеш, за да посрещнеш идващия Младоженец – Христа Господа. Всеки ден си напомняй, че днес е в нашите ръце, а утре е в Божиите ръце; че Този, Който ти е дал утрото, не ти е обещал да ти даде и вечерта. Ето защо, **не слушай дявола, когато ти шепне: "Дай на мене днешния ден, а на Бога ще дадеш утрешния". Не и не! Всички часове на живота си прекарвай така, че да бъдат те благоугодни на Бога. Постоянно имай в ума си мисълта, че след настоящия час не ще ти бъде даден друг и че за всяка минута от този час ти ще трябва да дадеш подробен отчет. Помни, че времето, с което сега разполагаш, е безценно и че ако напразно го изгубиш, ще дойде време, когато ще го търсиш, но не ще го намериш.** Считай за загубен деня, през който, макар да си извършил добри дела, не си надвивал своите лоши навици и желания.

Завършвам моето наставление към теб, като повтарям апостолската заповед: "Подвизавай се с добрия подвиг" винаги (1 Тим. 6:12). Защото често се е случвало, че един час усърдна работа е придобивал рая, и обратното – един час нехайство е лишавало от него. Бъди старателен, ако желаеш да засвидетелствуваш колко е твърда пред Бога твоята надежда за спасение: "Който се надява на Господа, ще пребъдва в усърдие" (Прит. 28:25 – по слав. прев.).

† **ВИЖТЕ ОЩЕ**

Отстъплението от вярата наречено "нов стил"

ЗА СЪКРАЩАВАНЕТО НА ЛИТУРГИИТЕ, ТАЙНСТВАТА И ТРЕБИТЕ В НОВОСТИЛНАТА ЦЪРКВА

ЗА ПРЕМАХВАНЕТО НА ОГЛАШЕНИЕТО

ЗАЩО БОГ НИ ИЗОСТАВИ

ЗА КОРЕНА НА ЗЛОТО, ЗА НАЧАЛОТО НА
ОТСТЪПЛЕНИЕТО НА РОДНАТА НИ „ЦЪРКВА“, ЗА
БЪЛГАРСКАТА СХИЗМА

Театърът на антихриста

ИСТИНАТА ЗА НАШИЯ НАРОД

Християнството на българите и техните владетели

ИДЕЯТА "ПРАВОСЛАВНИ БУДИТЕЛИ"

Православна ли е демокрацията

Народе, народе...

Защо се премахва вероучението

За старостилния икуменизъм

КОЙ СТОИ ЗАД ОТСТЪПЛЕНИЕТО

ДИСЕКЦИЯ НА ЧОВЕКООМРАЗТА

ПАСТИРСКО ОКРЪЖНО ПОСЛАНИЕ ПРОТИВ
МАСОНСТВОТО

Против юдомасонството

Изповедание на вярата

КЪДЕ СЕ Е СЪХРАНИЛО ПРАВОСЛАВИЕТО